

EN HAYIRLI İLİM*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-sâlatu ve'sselâmu alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve üsvetine'l-haseneti ve tâcı ruûsinâ ve tabîbi kulûbinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَفْضَلُ الْعِيَادَةِ أَجْرًا سُرْعَةً الْقِيَامِ مِنْ عِنْدِ
الْمَرِيضِ

(الديلمى عن جابر ابن أبى الدنيا هب. عن سعيد بن المسيب مرسلًا)

RE. 77/9 (Efdalü'l-iyâdeti ecran, sür'atü'l-kıyâmi min indi'lmarîz)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Aziz ve muhterem ve sevgili kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanâtı, ikramâtı dünyada, ahirette üzerinize olsun... Allah sizi iki cihanın bahtiyarlarından eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Peygamber-i Zîşânımız Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okumak, dinlemek, teallüm eylemek, tefeyyüz eylemek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce, Peygamber SAS Efendimiz'e bağlılığımızı, sevgimizi, saygımızı ifade eden bir nişâne olsun diye, onun mübarek âlinin, ashâbının, etbâının, ahbâbının, ezvâcının, hulefâsının ve verese-i nebî olan evliyâullah u mukarrabîn, ulemâ-i muhakkıkîn, sâdât-ı meşâyih-i turuk-u aliyyemizin cümlesinin; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan şeyhimiz, hocamız, üstâdımız Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretlerine kadar tarikatlerimizin silsilelerinden güzerân eylemiş olan bütün din ve tarikat büyüklerimizin ruhları için;

Bu beldeleri fethedip bize miras ve yâdigâr ve emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gâzilerin, mücahidlerin, alimlerin, fâzılların ruhları için;

Cümle hayır hasenât sahiplerinin ve hâsseten şu camiye bina etmiş olan İskender Paşa Hazretlerinin ruhu için; bu camiye zaman zaman tamir etmiş, genişletmiş, yenilemiş, düzene sokmuş olanların, emeği gayreti geçmiş

olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelen siz kıymetli, değerli, vefakâr, fedakâr kardeşlerimizin de ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin, yakınlarının ruhlarına hediye olsun, ruhları şâd olsun, kabirleri nur dolsun, makamları âlâ, dereceleri yüksek olsun diye;

Biz yaşayan, şu dâr-ı imtihan olan dâr-ı dünyada hayat süren mü'minler de Rabbimizin rızasına uygun ömür sürelim, âmâl-i sâliha, hayrât u hasenât, ibadet ü taat ile ömrümüzü geçirelim, Rabbimiz'in huzuruna hülâsaten, netice-i meâl olarak sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım, cennetiyle cemâliyle müşerref olalım diye bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyup öyle başlayalım. Buyurun!

.....

a. Hasta Ziyaretinin Faziletlisi

Mukaddimedede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabınının 77. sayfasındaki 9. hadis-i şeriftir.

İbn-i Ebi'd-Dünya'da, Beyhakî'nin *Şuabü'l-İman*'ında Said ibn-i Müseyyeb Rh.A'ten mürsel olarak; Deylemî'nin *Müsnedü'l-Firdevs*'inde Câbir RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:¹

¹ Sehâvî, *Mekâsîdü'l-Hasene*, c.I, s.131; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.542, no:9221; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Marîd ve'lKeffarât*, c.I, s.131; Said ibn-i Müseyyeb Rh.A'ten mürsel olarak.

أَفْضَلُ الْعِيَادَةِ أَجْرًا سُرْعَةً الْقِيَامِ مِنْ عِنْدِ الْمَرِيضِ

(الديلمى عن جابر ابن أبى الدنيا هب. عن سعيد بن المسيب مرسلًا)

RE. 7719 (*Efdalü'l-iyâdeti ecran, sür'atü'l-kıyâmi min indi'lmarîz*)

(*Efdalü'l-iyâdeti ecran*) “Hasta ziyaretinin sevap bakımından en faziletlisi, en üstünü, en sevaplısı, en güzeli, en yerinde olanı, (*sür'atü'l-kıyâmi min indi'l-marîz*) hastanın yanından çabuk kalkıp gitmektir.”

ly âde, iyâdetü'l-marîd; hastayı ziyaret etmek demektir. Arapça'da hasta ziyaretinin özel adı var; *iyâde* deniliyor. Ayn, ye, elif, dal, te...

Hasta ziyaretinin en faziletlisi, hastanın yanından çabuk kalkıp gitmektir. Allah o zaman çok sevap veriyor. Hasta ziyaretine hep sevap veriyor da, en çok sevap verdiği, sevap bakımından en üstün olan ziyaret şekli...

Yani hastanın yanında çok durmak iyi değil. Sevabın çok olması isteniyorsa; “Nasılsın, iyi misin? Allah'a ısmarladık...” İşi biraz kısa tutmalı.

Tabii hasta da ne olduğunu anlamayacak kadar da kısa olursa nasıl olur, bilmiyorum. O da istemeyebilir;

“—Ya birazcık kal.” diyebilir.

Ama sanıyorum burada asıl bahis konusu olan

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.97, no:25153; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.155, no:459; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.230, no:4037.

sebebu şudur: Hasta nezaketen sizin karşınızda gözlerini açıyordur ama içi acıyordur, ağrıyordur, başı zonkluyordur, yarası sızlıyordur, gözlerini zor açıyordur, yerinde zor duruyordur, belki abdesti sıkışıyordur, belki bir ihtiyacı vardır, söyleyemiyordur. Bu gibi ihtiyaçlar olabilir.

Uykusu gelebilir, gözleri açılmaz, zor durur veyahut bir ihtiyacı olur. Onun için, hastanın yanında uzun boylu mekân tutmamalı, oturup;

“—Gelsin kahveler...” vs. vs.

Hasta artık gözünün içine bakıyor:

“—Gitse de yüznumaraya kalksam. Gitse de sağ tarafıma dönsem, uyusam...” gibi böyle bir durum olmaması lazım!

Muhterem kardeşlerim! Müslüman zeki, akıllı, uslu bir insan olacak. Duruma göre hareket edecek.

Peygamber SAS Efendimiz bir keresinde ne buyurdu?

“—Bugün oruç tutmayanlar sevabı daha çok aldı, sevapları aldı götürdü.” dedi.

Allah Allah... Oruç tutmak oruç tutmamaktan daha sevaptır aslında... Niye o gün oruç tutmamak oruç tutmaktan daha sevaplı oldu?

Bu iş, yerine göre, onun için.

Ordu sefer halindeydi. Peygamber Efendimiz; “Oruç tutmayın!”

demişti. Çünkü hava güneşliydi, çölde yolculuk kolay değil zaten, bir de oruç, bir de sıcak, bir de hareket, bir de yük taşımak, yol yürümek...

“Oruç tutmayın!” dedi. Elbet bir bildiği var. Allah’ın kulun ibadetine ihtiyacı yok. Peygamber Efendimiz öyle söylemiş.

Kimisi; “Ben dayanabilirim, ben metin bir insanım.” dedi, oruç tuttu. Rasûlüllah’a isyan etmek istemedi de;

“—Herhalde Rasûlüllah Efendimiz bizi sevdiğinden, bize acıdığından böyle yaptı. Ama ben kuvvetliyim, hem tutarım hem işimi yaparım, sevap kazanırım.” diye düşündü.

Ama o zaman öyle olmadı. Güneşten baygın düştüler, yorgun düştüler, serildiler, perişan oldular, ötekilere yük oldular. Ötekiler onların hastalığıyla meşgul oldu, suları getirdi, yemekleri yaptı... O zaman akşamüstü de Peygamber Efendimiz dedi ki;

“—Bugün oruç tutmayanlar ecirleri aldı götürdü, gitti.”

Yerine göre... Demek ki müslüman zekâsını kullanacak, ibadetin yerini bilecek.

Hiç unutmuyorum, Hocamız’la bir zâtı ziyarete gitmiştik, beraberce namaza gittik. Aslında ziyaret edilen kimse Hocamız’ın müridi, yani Hocamız onun şeyhi. Akşam namazını kıldık, bir yere davetliyiz, gideceğiz, arabanın içinde bekliyoruz.

Efendi namaza durdu, 12 rekât Evvabîn namazı kıldı. Fesübhanallah! Ya bu iki rekât da olur... Peygamber Efendimiz bazen iki rekât da kılmış; iki kılmış, dört kılmış, altı kılmış... 12 rekât kıldı. Şeyhini, hocasını 45 dakika orada arabanın

içinde bekletti. İyi mi oldu, kötü mü oldu? Doğru mu oldu, yanlış mı oldu? Yanlış oldu.

“—Namaz kıldım, sevap aldım. Her zaman ben bu kadar namaz kılıyordum da şimdi kılmasam...”

Şimdi kılma, şeyhini bekletme; yaşlı, ak sakallı, mübarek insan... Sonra bir yere davetlisin...

Buna ne diyoruz biz?

Bir insanın zevki... “Herkes kaşık yontarmış ama...” dedelerimiz öyle diyor, “sapını ortaya denk düşüremez.” Yontar yontar, yamuk olur. Yontar yontar, çarpık olur. Sapını ortaya getirmek herkesin becerdiği bir şey değil. Bu sapını ortaya getirmekten kastımız, dedelerimizin kastı; bir şeyi doğru düzgün yapmak.

Buna biz hikmet diyoruz. Arapça bunun aslı; bir şeyi hikmetle yapmak, yani “Hakîmâne yapmak, düşüne taşına, aslına, esasına, edebine uygun yapmak” demek. Bu çok önemli. Bunu güzel yapan iyi derviş olur, iyi müslüman olur, çok sevap alır; hayatta da başarı kazanır, ilerler, yükselir, üstün olur gider.

Kimisi tekkeye gelirmiş, 40 yıl uğraşmış, 60 yıl uğraşmış, bir adım atamazmış, ilerleyemezmiş. Neden?

Hikmetli hareket etmesini, hakimâne hareket etmesini bilemiyor.

Kimisi de gelirmiş, hemen makamları hızlıca geçer gidermiş, şeyhin iltifatına mazhar olurmuş, himmetine nâil olurmuş, derecesi yükselirmiş, maksuda erermiş, gidermiş.

Hasta ziyareti de iyi. Hastayı niçin ziyaret

ediyoruz?

Gönlü hoş olsun diye. Daha doğrusu; hem mânevî teselli, hem de “Acaba benim yapabileceğim bir şey var mı? Şu hastaya ne yapabilirim?” diye.

“—*Selâmün aleyküm!* Nasılsın, iyi misin? Benim yapabileceğim bir hizmet var mı?” diye gidiyoruz aslında.

Binâen aleyh, o maksadı ana maksat olarak gönlümüzde tutup vaziyeti ona göre ayarlamamız lazım.

Normal ziyaretlerde de ben bunu hissediyorum. Mesela ben kendim bir bakanı, bir müdürü, bir müsteşarı, bir valiyi ziyarete gidiyorum. Düşünüyorum; bu adamın dışarıda bekleyen 40 tane ziyaretçisi var, işi var, gücü var, kalkıp bir yere gidecek... Diyorum ki;

“—Vaktiniz kıymetlidir, müsaadenizle kalkayım.”

“—Yok hocam, biraz daha oturun.”

Çok ısrar ederse bir kere daha, biraz daha oturuyorum. Ama ondan sonra yine “Kalkayım!” diyorum, yine kalkıp gidiyorum. Bir kere Diyanet İşleri Başkanı’nı ziyarete gitmiştik. Üç defa beni oturttu. Ben bir çay içmeye razı değildim... Dışarıda biliyorum, özel kalem odası ziyaretçiden kaynaklı. Kendisi kaldırmazsa başka... Ama biraz fırsat tanımak lazım.

Ziyaretleri ölçülü yapmak lazım.

Bazen bir büyük zât bir kimseye beş dakika randevu veriyor, diyor ki;

“—Tamam, beş dakika, 10’u 5 geçe geleceksin, 10’u 10 geçe çıkacaksın, randevu beş dakika.”

Ama içeride öyle bir hoş durumlar oluyor ki 10 buçuğu geçiyor, 11’e geliyor, 12’ye geliyor. O ayrı. Onun isteğiyle olursa ayrı. Ama ziyaretleri basiretli yapmalı, zamanında yapmalı, yerinde yapmalı, münasip miktarda yapmalı.

Hele hele ziyaret ettiğimiz kimse hasta ise, onun daha başka problemleri de olabilir, onun biraz daha gönlünü hoş tutmaya çalışmalı.

Şimdi bir âdet çıkartmışlar, o eskiden bizde yoktu. Hastanın odasının önüne defter koyuyorlarmış; gelen “Geçmiş olsun...” ve saire... Bir imza, adını yazıyormuş, gidiyormuş. Eğer hasta konuşacak tâkatte değilse ziyaretini öyle yapmış oluyor. O da bir tedbir.

Bazen doktorlar diyorlar ki:

“—Konuşması hastaya zarar verir.”

“—Olsun, ben çok yakınıyım, bir konuşayım.”

Tamam, sen çok yakınısın, bir konuş bakalım. Ötekisi de çok yakını, bir de o konuşsun. Öteki de çok yakını, bir de o konuşsun, bir de o konuşsun, bir de o konuşsun...

Bir arkadaşımız diyor ki; “Bir gün telefonları böyle cevaplandırırken...” diyor... Kendisi hasta, yatakta, bayılmış. Telefon sallanmış kalmış masanın kenarında, kendisi de başı yataktan sarkmış kalmış, bayılmış.

Sabaha gelmiş bakmışlar ki hasta o vaziyette, telefon bir tarafta sallanıyor, hasta bir tarafta sallanıyor. Tamam, işte çok yakının olduğu için

buyur, hastaya “Geçmiş olsun!” deyiverdin, buyur... Yani sağlamı daha hasta etmek...

Basiret, hikmet, feraset ile her şeyimizi öyle yapmamız lazım. Müslümanlık zekâ işidir. Allah’ın rızasını kazanmak çok büyük zekâ işidir. Patavatsız insanlar, edebe riâyet edemeyen insanlar, zamanın ve zeminin gerektirdiği davranışı, o atikliği gösteremeyen insanlar yüksek makamlara çıkamıyor, yerinde sayıyor. Ötekiler, zeki olanlar, ferasetli olanlar yükseliyor.

b. Allah’ı Tanıma İlmî

Deylemî Hazretleri’nden bir diğer hadîs-i şerîf. Enes RA’dan rivayet etmiş.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:²

أَفْضَلُ الْعَمَلِ الْعِلْمُ بِاللَّهِ قَلِيلَ الْعَمَلِ يَنْفَعُ مَعَ
الْعِلْمِ وَكَثِيرَ الْعَمَلِ لَا يَنْفَعُ مَعَ الْجَهْلِ

(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ أَنَسٍ)

RE. 77/10 (*Efdalü’l-ameli el-ilmü bi’llâhi; kalîlü’l-ameli yenfeu mea’l-ilmî, ve kesîrü’l-ameli lâ yenfeu mea’l-cehli.*)

(*Efdalü’l-ameli*) “İşin, filin, ibadetin, taatin, sevaplı hareketin en üstün olanı, en kıymetli olanı...”

Hepimiz tabii sevap kazanmak için bir şeyler yapıyoruz ya; camiye geliyoruz, namaz

² *Kenzü’l-Ummâl*, c.X, s.180, no:28940; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.V, s.236, no:4050.

kılıyoruz, vaaz dinliyoruz, vaaz ediyoruz, sadaka veriyoruz, hacca gidiyoruz, çeşme yaptırıyoruz, sevaplı bildiğimiz işlere koşturuyoruz. Peygamber Efendimiz;

“–Küçük büyük demeyin, bu hayırlı işleri yapın.” buyurmuş.

Yani sakın mâruftan, hayırdan, sevaplı işten herhangi birisini hakir görme, küçücük bir şey bile olsa hakir görme, yap.

Yapıyoruz da, “Acaba bunların en sevaplısı, en faziletlisi, en kıymetlisi hangisidir?” diye de insanın aklında olması lazım. Daha sevaplı olanını yapmaya çalışması lazım. “Şu da iyi, şu da iyi. Şu daha sevap.” O zaman onu yapması lazım.

(*Efdalü'l-amel*) “Yapılan işlerin, ibadet ve taatlerin en faziletlisi...”

Kendi kendinize düşünün diye ben biraz susuyorum, “En faziletli amel nedir?” diye aklınızdan bir tutun bakalım, tahmin edebilecek misin; namaz mı, oruç mu, hac mı, zekât mı, cihad mı?

Şimdi ben size söyleyeyim:

(*El-ilmü bi'llâhi*) “Allah’ı bilmektir. Allah’ı tanımaktır.”

Biz buna *ma’rifetullah* diyoruz. Halkımızın arasında irfan denilen, ma’rifetullah denilen Allah’ı bilmek, tanımak. Allah vardır da kul Allah’tan fersah fersah uzaktır. Allah kulun her zaman, her mekânda yanında da kulun hiç gönlünde, aklında, dilinde Allah’ın adı yok.

En kıymetli iş Allah'ı bilmek, ma'rifetullah.
Nereden öğrenilir ma'rifetullah?

Fizikten mi öğreneceğiz? Hayır. Kimyadan mı? Hayır. Tarihten mi? Hayır. Coğrafyadan mı? Hayır.

Coğrafya başka şeyden bahsediyor, fizik başka şeyden bahsediyor.

Allah ilmini öğreten ilim, tasavvuf.

İslâmî ilimler var, her birinin konusu var, her ilmin kendine göre sahası var. Her ilmin bir konusu vardır. “Meteoroloji ilmi hava durumları inceler.” deriz. “Tarih ilmi geçmiş olayları inceler.” deriz. “Coğrafya yeryüzünü inceler.” deriz...

Allah'ı bilme ilmi tasavvuftadır. Hem nazarî olarak hem amelî, tatbikî ve sonuca götürücü olarak...

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin esması ve sıfatı ilm-i kelamda da bahis konusu ediliyor. İlm-i kelâm dediğimiz ilimde, akaid ilminde bir bölüm vardır, o bölümde;

“—Allah-u Teâlâ hazretleri sıfat-ı subûtiyesi vardır, sıfat-ı selbiyesi vardır; vardır, birdir, şerîki naziri yoktur, mahlukâtından hiçbir varlığa benzemez...” bir şeyler anlatılıyor. Doğrudur, Kur'ân- ı Kerîm'den alınmıştır.

Ama bir de o Allah bilgisini satırlardan çıkartıp da insanın sadrına, göğsüne, gönlüne yerleştirmesi, gözünün perdelerinin kalkması, Allah'ı bilmesi, yakîn ile bilmesi, ma'rifetullaha ermesi var. İşte o tasavvufî çalışmayla oluyor.

O tasavvufî çalışmaların bir başlangıcı var, bir götürdüğü nokta var, “Bu işi nereden tutturmak lazım, nasıl götürmek lazım?” diye bir felsefesi var. Tabii ana düşüncesi, ana felsefesi nedir?

Allah, kendisini bilmek en şerefli ilim olduğundan, herkese kendisini bilmeyi nasib etmiyor, ikram etmiyor, vermiyor. Kâfir, varlığını bile bir anlayamıyor. Var, var ama, kâfir Allah’ın en sevmediği mahluk olduğundan Allah ona imanı bile nasib etmiyor. Bir de yakın kulu olmayı, evliyâsı olmayı sevmediği kula nasib etmez.

Onun için, tasavvufta Allah’ın sevdiği kul olmaya çalışmak, sevdiği işleri yapmak yolundan yürüyerek, Allah’ın bilgisine erişmek metodu vardır. Kısaca söylemek gerekirse ana metodu, felsefesi budur. Sevdiği kul olmaya çalışacaksın, günahlardan kesileceksin, takvâ ehli olacaksın.

Sevdiği kul olmak için güzel huylara da sahip olacaksın; tatlı dilli, güleç yüzlü, cömert ve saire... Lokum gibi bir insan olacaksın. Günahları da işlemeyeceksin. Ondan sonra, Allah’ın çok sevdiği bazı ibadetler var, onları da yapacaksın, yapacaksın, yapacaksın... İşte tasavvuf ilmi onları biliyor, onları yaptırtıyor. Çünkü Allah bilgisini kimse kimseye veremez; Allah bilgisini Allah istediği kullara kendisi verir. İstemezse vermez.

Ben İlâhiyat Fakültesi’nde odamda oturuyordum, birisi geldi. Sinop’ta askerlik yapıyormuş. Kapıyı çaldı, izin istedi, içeri girdi, oturdu.

“—Ben transandantal meditasyon yapıyorum.” dedi.

En son moda, Avrupalılar’ın ve sairelerin yaptığı; gözlerini kapatarak, kendisini konsantre ederek birtakım aşkın şeyleri hissetmeye çalışma egzersizleri... Transandantal meditasyon... *Meditation*, İngilizce yazılışı. Bunu yapıyormuş. E yap, pekâlâ... Şöyle yukarıdan aşağı bir tavrına baktım.

“—Dindarlığın nasıl senin, inancın nasıl?” dedim.

“—Benim İslâm’la, imanla, inançla pek ilişkim yok.” dedi.

“—Ne istiyorsun benden?”

“—Siz mutasavvıfmışsınız. Bu transandantal meditasyonla Allah’ı bulmak istiyorum.”

Yani o hususta benden yardım istiyor. Dedim ki: “—Ben bu konuda sana yardımcı olamam.” Neden?

Sen Allah’ın yolunda gitmedikten sonra Allah sana, cümle cihan halkı sana yardımcı olsa ma’rifetullahı vermez ki... Sen Allah’ın yolunda gitmedikten sonra, günahlardan kesilmedikten sonra, sevdiği yola gelmedikten sonra cümle cihan halkı yardım edemez...

“—Yardım edemem. İmana gelmen lazım, Allah’ın yoluna girmen lazım. Allah’ın sevdiği bir başlangıçla başlaman lazım. Tersten başlayıp da olmaz.” dedim.

En hayırlı iş, en hayırlı faaliyet, en çok Allah’ın sevdiği şey neymiş? Allah’ı bilmekmiş.

Bir müslümanın bunu elde etmesi lazım.

“—Allah böyle yaparsam kahreder, aman öyle yapmayayım! Allah şöyle yaparsam sever. Yoo, Allah benim şöyle bir şey yaptığım takdirde öyle şey yapmama razı gelmez; ben onu yapamam! Hayır, harama elimi uzatamam!”

Neyse yani. Allah'ı işte böyle bilmek, neyi sevdiğini, neyi sevmediğini bilmek. Bunu öğrendi mi ne mutlu!

(Kalîlü'l-ameli yenfeu mea'l-ilmî) “Böyle bir ilimle ölçülü, az bir ibadet insana yeter.” Az bir amel yeter. Böyle bir ilme sahip olan bir insanın hâlisâne yaptığı ibadet kıymetlidir. Az yeter.

Ama bunun aksi:

(Ve kesîrü'l-ameli lâ yenfeu mea'l-cehli) “Cahillikle yapılan pek çok işler, ameller fayda vermez.” Çok amel işliyor ama cahil; yalan, yanlış, eksik, kusurlu, ters, Allah'ın rızasına aykırı... O zaman fayda vermez.

İbadetlerin fayda vermesi neyle olacak?

Ma'rifetullahla olacak, irfan ile olacak. İrfanlı olursa, ma'rifetullahlı olursa, ârifâne olursa o zaman fayda verir. Aksi takdirde çoğu bile fayda vermez. Ötekisinin azı bile çok daha fazla sevap kazandırır, berikisinin çoğu bile fayda vermez.

Bu çok doğru bir konudur. Buna hepimizin çok dikkat etmemiz gerekiyor. Allah'ı bilmek, ma'rifetullahı elde etmek çalışmasına öncelik vermek ve burada gerçekten hiç ikmale kalmamaya çalışmak, sınıfta kalmamaya

çalışmak lazım! Sınıfın en çalışkanı olmaya gayret etmek gerekiyor.

c. En Faziletli Sûre

Bu da Hasan-ı Basrî Hazretleri'nden mürsel olarak rivayet edilmiş. Daha başka râviler de var.

Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:³

أَفْضَلُ الْقُرْآنِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ وَأَعْظَمُ آيَةٍ فِيهِ آيَةُ
الْكُرْسِيِّ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَيَخْرُجُ مِنَ الْبَيْتِ أَنْ
يَسْمَعَ تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ

(الحارث وابن الضريس ومحمد بن نصر عن الحسن مرسلاً)

RE. 77/11 (*Efdalü'l-kur'âni sûretü'l-bakarati, ve a'zamuhâ âyetü'l-kürsiyyi, ve inne's-şeytâne leyahrucu mine'l-beyti izâ yesmeu tukrau fîhi sûretü'l-bakarati.*)

(*Efdalü'l-kur'âni sûretü'l-bakarati*) “Kur'ân-ı Kerîm'in en kıymetlisi, en üstün parçası, bölümü Bakara Sûresi'dir.”

Yani Fâtiha'dan sonra, (*Elif lâm mîm. Zâlike'l-kitâbu lâ raybe fîh...*) diye başlayan (*Âmene'r-rasûlü*) âyetleriyle biten, 286 âyetlik, iki buçuk cüzlük büyük sûre. Kur'ân-ı Kerîm'in en büyük sûresidir ve çok faziletli bir sûredir.

(*Ve a'zamuhâ âyetü'l-kürsiyyi*) “Bu sûrenin

³ *Müsnedü'l-Hâris*, c.III, s.189, no:718; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.561, no:2524; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.238, no:4054.

içinde en muazzam, en ulu, en heybetli âyet de Âyete'l-Kürsî'dir. (*Allahu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm...*) âyetidir.

Peygamber Efendimiz:

“—Bir insan her namazdan sonra Âyete'l-Kürsî'yi okusa...” diyor...

Hani tesbihleri çekmeden önce hepimiz okuyoruz ya el-hamdü lillah... (*Sübhana'llahi ve'l-hamdü li'llâhi ve lâ ilâhe illa'llâhu vallâhu ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-âliyyi'l-azîm*) diyor müezzin, biz de eûzü besmeleyi çekiyoruz, Âyete'l-Kürsî'yi okuyoruz. Bunu bize kim öğretmiş?

Aferin, ne kadar güzel... Dedelerimiz öğretmiş, Allah razı olsun.

Ne olurmuş?

“—Namazı kıldıktan sonra bir insan Âyete'l-Kürsî'yi okursa...”

Okuyoruz el-hamdü lillah, dedelerimiz bizi alıştırmışlar, okuyorduk zaten...

“—E ne olurmuş hocam?”

“—Bir Âyete'l-Kürsî okursa, o kulun cennete girmesiyle kendisi arasında sadece yaşaması mâni olurmuş.” Cennete girecek ama yaşıyor da ondan giremiyor. Sadece o mâni var, yoksa cennete girecek.

Ne kadar güzel şey öğretmiş dedelerimiz, hay Allah razı olsun, nur içinde yatsınlar! Ne güzel şeyleri bize öğretmişler!

Millet kızıyor:

“—Müezzin niye müezzinlik yapıyor bize?”

İşte bak, yapıyor ki öğrenmişiz bunları... Yoksa sen bu yaşa gelinceye kadar bunları yapacak mıydın? Sen bu âyet, hadisleri okuyup da bunları kendin bulup da yapacak mıydın?

Geçmiş ola, ömrün geçerdi de bunların bir tanesinden haberin olmadan ölür giderdin. İyi ki bize öyle küçükten, biz farkına varmadan öğretmişler. İyi ki öğretmişler. İyi ki müezzinlik yapıyor da 33 tesbih çekiyoruz, 33 hamd ediyoruz, 33 tekbir getiriyoruz. O neden?

Onun da sevabı çok, onu da Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfte buyurmuş.

İlle bir yerden itiraz edecekler ya, birtakım itirazcı insanlar var, ille bir yerden tutturacak... Eskiden bazıları, yarım bilgililer diyorlardı ki:

“—Bid’at efendim, yapmam efendim, etmem efendim!”

Fesübhanallah! Bid’at değil, sünnet, hadîs-i şerîfte var, büyük sahih hadis kitaplarında var!

“—Evet efendim, tamam, hadîs-i şerîfte var... Ama herkes kendi kendine yapacakmış, niye müezzin karışıyor?”

E canım fena mı yapmış; o kadar insana yol gösteriyor. Zaten herkes kendi kendine yapıyor, kendisi çekiyor. İlle bir yerden itiraz...

“—Topluca yapılması bid’atmış.”

Fesübhanallah! Sen Peygamber Efendimiz’in zamanında bulundun mu? Belki onlar da birçok şeyleri topluca yapıyorlardı, *Allahu ekber*

diyorlardı, beraber zikir yapıyorlardı. İlle bir yerden bir pişmiş aşı su katacak, insanın keyfini ille kaçırarak.

Bir arkadaş diyor ki:

“—Hocam, falanca kitabı okumaya başladım; ama bizim hürmet ettiğimiz birçok şeye soğuk bakışla bakıyor. Onu okumaya devam edeyim mi, etmeyeyim mi?”

Okuma! Doğru düzgün, bizim alimlerimizin yazdığı kitapları oku. Çünkü başka adamların kafası başka türlü çalışır, başka şey söyleyince bu sefer insanın bütün inancı altüst oluyor. En sevdiği kimse hakkında dahi bir laf duyunca gönlüne bir “Acaba?” diye bir soru işareti, bir nida işareti girse keyfi kaçıyor.

İmâm-ı Âzam Efendimiz’in aleyhinde konuşanlar var. İmam Mâturidî Hazretleri hakkında, aleyhinde konuşanlar var. Ehli sünnet aleyhinde konuşanlar var. Kur’ân-ı Kerîm aleyhinde konuşanlar var. Peygamber Efendimiz aleyhinde konuşanlar var. Fıkıh ilmi, tefsir ilmi, hadis ilmi aleyhinde konuşanlar var. Büyük hadis alimleri aleyhinde konuşanlar var. Millet in fitnesi, fesadı, gevezeliği, laklakası bitmiyor ki; her şeye dil uzatıyorlar! Allah aleyhine konuşanlar var, celle celâlühû...

Sen ne yapacaksın?

Senin kulağın, gönlün aleyhte konuşanları süzebilecek mi?

“—Tamam, bu tarafgirâne bir söz, bu ukalâca bir söz, bu cahilce bir söz, bu tatsız bir söz, bu

nursuz bir söz, bu katı bir kalpten çıkan, gafil bir insanın sözü...”

Bunları süzebilmesi lazım!

Süzemiyor. O zaman süzgeci olan alimlerin kitabını okursun, onlar zaten süzeceğini süzmüş, hâlis berrak su içersin.

Bir arkadaşımız diyor ki:

“—Alim lağımdan bir kepçe su alıyor. Eyvah, lağım suyu... Onun içine şu ilacı katıyor, bu ilacı katıyor, şunu katıyor, bunu katıyor, şunu çökertiyor, bunu öldürüyor, mikropları öldürüyor... Şu taraftan içilebilir evsafıta su hâline getiriyor ve senin gözünün önünde bunu içiyor.”

Niye yapıyor? Başka su mu bulamadı, niye lağım suyunu sâfîleştirip içiyor?

Bu bir ilim çalışması. İlim her sorunun cevabını bulmak ister. Harp olur, darp olur, askerin bir düşman arazisine gider, içecek bir şeyi olmaz, sular zehirlenmiş olabilir, iyi su bulamaz; o zaman yanındaki hapları, ilaçları aldığı kovaya dökecek, boşaltacak, kendisinin sıhhatine zarar verici mikropları öldürecek, zararlı maddeleri çökertecek, bilmem neleri bilmem ne yapacak, bilmem ne yapacak; ondan sonra içecek. Hayat bu. Savaş bu. Onlar için gerekli oluyor, yapılıyor.

Madem bu dünya ehli suyun içindeki pislikleri süzebiliyor, bizim kulaklarımız da, gönlümüzün süzgeçleri de pis sözleri süzebilmeli.

Öyle bir murdar çevre var ki, öyle nursuz insanlar, öyle iğrenç mahlûklar var ki... Allah'ın

nimetlerini yiyip Allah'a âsi olan, ilimden nasibi olmadığı halde en doğru hakikatlere kuduz köpek gibi saldıran, kervanların gittiği esnada köpeklerin havladığı gibi hak yolun kervanına havlayan bir sürü insan var... Bunları hiç duymamış olan bir insan ilk duyduğu zaman bir bocalıyor, bir yumruk yemiş gibi oluyor:

“—Hay Allah! İmâm-ı Âzam'ın aleyhinde falanca söz söyledi!”

İyi ama ne yapalım, dünya böyle; havası kirli, fezası kirli, suyu kirli, denizi kirli, çevresi kirli...

Bunlara karşı en iyi çare:

“—Yâ Rabbi! Sana sığınıyorum.” demek. “Yâ Rabbi! Sen beni sana imandan, sana güzel kulluk etmekten ayırma. Şaşırtma, nefse şeytana uydurma. Şerli insanların fitne fesatlarına beni mâruz tutup da beni perişan etme yâ Rabbi!” diye önce Allah'a sığınmak lazım.

Ondan sonra sağlam ilimlere yapışmak lazım; Kur'an ilimlerine, hadis ilimlerine, fıkıh ilmine, akide ilmine sımsıkı sarılmak lazım. Sarılmadığı zaman; çok geveze insanlar var, çok lafazan insanlar var, laf ebesi insanlar var, aldatma kabiliyeti yüksek insanlar var.

Bir arkadaş; -bir memuriyette çalışıyordu-

“—Biraz daha fazla dursam kendimi kaybetmekten korktum. İslâmî şuurumu, zevkimi, keyfimi kaybetmekten korktum.” diyor, istifa ediyor.

Bazı muhitler var, insanı çileden çıkartır. Bazı insanlar var, insanı günaha çeker. Bazı muhitler

var, insanı günaha çeker. Kapalıçarşı'ya gidersin, bir güzel dükkân açarsın, para oluk gibi geliyorken, bir taraftan da tabii gelen turist şortla geliyor, şöyle oluyor, böyle oluyor derken insanın mâneviyâtı erir, erozyona uğrar, yok olur gider.

Onun için, Allah'a sığınacağız, sağlam ilim öğreneceğiz. Bozuk muhitlerden de mümkün olduğu kadar uzağa gideceğiz. Kötü muhitlerden de iyi muhitlere nakletmemiz lazım. Kendimiz zarara uğramayalım. “Ben bir şey olmam.” de, yangının karşısında, yangının içinde, cayır cayır yanan bir ortamda otur bakalım... Yanarsın. Sen de yanarsın. Yangından sâlim bir kenara çıkmak lazım. Yangını dışardan söndürmeye çalış yine; su sıkmaya çalış, köpük sıkmaya çalış, birtakım yangın söndürücü gazları fışkırtmaya çalış. Ama içinde olarak olmaz.

Kur'ân-ı Kerîm'in en kıymetli sûresi Sûre-i Bakara'dır. Sûre-i Bakara'yı çok okuyalım, anlamaya, ezberlemeye çalışalım.

Suud üniversitelerinin bir uygulaması hoşuma gitti. Bizim orada doktora yapan öğrenciler var. Sûre-i Bakara'yı ezberlediğini isbat edip ezbere okumadan “doktor” unvanını vermiyorlar. Çok hoşuma gitti.

Neden?

İşte bu gibi hadîs-i şerîfleri uygulattırıyor.

“—Sûre-i Bakara'yı ezberle, doktora diplomanı vereyim.” Doktorayı yapmış, imtihanlardan geçmiş; “—Ezberleyemedim.”

Bekle, ezberleyinceye kadar uğraş, ezberlediğini isbat et, gel.

Güzel...

Âyete'l-Kürsî, o da çok güzel.

(*Ve inne's-şeytâne leyahrucu mine'l-beyti izâ yesmeu tukrau fîhi sûretü'l-bakarati*) “Şeytan bir evde Bakara Sûresi'nin okunduğunu görünce, oradan çıkar gider.” Gece okunursa sabaha kadar, sabah okunursa akşama kadar oraya uğramaz. Bakara Sûresi'nin şeytanı defeden bir özelliği vardır.

Muhterem kardeşlerim! Şeytanı mânevî bakımdan etrafımızdan defetmek mühim bir iştir, çok önemli bir şeydir. Çünkü şeytan senin yanıdayken ille ayağından, elinden, ensenden, kulağından, bir yerden sana sataşır.

Bir yerden bir fırsat bulur. En iyisi defolup gitmesi, uzakta olması.

“—Şeytan ne zaman defolur?”

Bak, Bakara Sûresi okunduğu zaman defoluyormuş.

“—Başka ne zaman defolur?”

Ezan okunduğu zaman defoluyor. Ezan okunan yerden ezanın duyulmadığı yere kadar defolup gidiyor.

Onun için, bir yerin beş tane evi varsa, yani beş insan beş müslüman bir yerde yerleşmişse; yayla, yazlık, تنها bir yer, bir köyün bir mezrası... Peygamber Efendimiz; “Beş tane ev bir araya geldi mi orada ezan okunmalı,

kamet getirilmeli.” diyor. Yani cemaatle namaz kılınmalı. Eğer ezan okunmaz, kamet getirilmezse o beş evin teşekkül ettiği mekânda ezan okunmazsa, kamet getirilmezse ne olurmuş? (*Istahveze aleyhimü’ş-şeytânu*) Şeytan oraya galip olur, hâkim olur, hükmü altına alırmış.

Şeytanın bir kere saltanatının altına girdin mi, sen uğraş ki oradan kurtulmak mümkün olsun! Hadi bakalım, kurtulabilirsen kurtul! Sırplar gelsin de, senin beş tane köyüne, hâkim olsun da, beş tane evine hâkim olsun da, sen orada istediğini yapabilir misin?

Bu Sırp’tan, Ermeni’den berbat! Şeytan bir yere hâkim oldu mu ondan yakayı kurtarmak zordur. En iyisi uzak tutmak, defetmektir. Nasıl defoluyormuş, onların da çarelerini arayıp bulmak lazım. Bakara Sûresi’ni okuyunca gidiyormuş, ezan okuyunca gidiyormuş, kamet getirince gidiyormuş. Bunlar birer bilgi.

d. Sadık Niyetin Önemi

İbn-i Abbas RA’dan.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

أَفْضَلُ الْعَمَلِ النِّيَّةُ الصَّادِقَةُ

(الحكيم عن ابن عباس)

RE. 77/12 (*Efdalü’l-ameli en-niyyetü’s-sàdikatü.*)

⁴ *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.419, no:7238; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.V, s.237, no:4051.

(Efdalü'l-ameli) “Amelin en üstünü, (en-niyyetü's-sâdıkatü) doğru dürüst niyettir.”

Namaz kılıyorsun, niyet lazım; oruç tutuyorsun, niyet lazım; hacca gidiyorsun, iyi bir niyet lazım; her şeyde niyet lazım.

Evleniyorsun. Neden evleniyorsun, söyle bakalım?

“—Evlenmekten maksat, günahlardan dinini diyânetini korumak, hayırlı evlat yetiştirmektir.”

Tamam, iyi, aferin, güzel.

Hacca gidiyorsun, niye gidiyorsun?

“—Allah emretmiş, ondan gidiyorum.” Namaz kılıyorsun, niye?

“—Allah emrettiği için.”

Niye bu parayı pulu çıkartıp cebinden veriyorsun?

“—Hayır yapmış olmak için, Allah rızası için.”

Tamam, güzel!

Sâdık, iyi bir niyet amelin en önemli tarafıdır. Niyet sâdık olmazsa amelin kıymeti olmuyor. Niyet bozuk olursa amel boşa gidiyor. Niyet fâsit olursa, bozuk olursa yapılan işin kıymeti de kalmıyor.

Onun için, her işin evvelinde niyetimizin ne olduğunu kendi kendimize soralım. İyi niyetle o işi yapalım. Ve iyi niyetlerin bizi sevk ettiği işleri yapmaya girişelim. Kötü işleri yapmaktan kendimizi tutalım, alıkoyalım.

Sabahleyin “Bugün hangi hayırlı işleri

yapabilirim?” diye evden çıkmadan önce düşünelim. Hatta bazı kitaplar der ki:

“—Talebenin akşamdan planı yapması lazım. Yarın ne yapacağını akşamdan tesbit etmesi lazım. Çünkü sabahleyin; ‘Tren kaçıyor, servis geldi, aman şuydu buydu...’ derken telaşa düşünemez. Akşamleyin yatmadan evvel; ‘Yarın şunu yapacağım, şunu yapacağım, şunu yapacağım...’ diye iyice planını yapması lazım.” diyorlar.

Mü’min de öyle yapmalı. Akşamdan ertesi gün ne hayırlı işler yapacaksa defterine yazmalı.

Mü’minin defteri olacak şurada; yapacağı şeyleri yazdığı bir defteri olması lazım, duyduğu güzel sözleri yazdığı, yazacağı bir defteri olması lazım.

Öyle bir hâle geldik ki kalem taşımıyoruz, kağıt taşımıyoruz, defter taşımıyoruz, kitap okumuyoruz, vaaz dinlemiyoruz, camiye gelmiyoruz; bir acayip millet olduk! Halbuki kalemle, kağıtla hiç ayrı durmamamız lazım!

Kağıt, kalemin şurada durması lazım. Ona biz “akıl defteri, hafıza defteri” deriz. Akıl, hafıza defteri şurada bulunmalı, hemen güzel şeyleri yazmalı, güzel yapacağı şeyleri de yazmalı. Sonra;

“—Hay Allah, aklımda dün akşam bir şey vardı, neydi ya o?..”

Hatırlayamazsın tabii... O zaman yazmayınca, akıldan bir kaçtı mı, kaçan şeyi yakalamak zor olur. Aklındayken yaz, orada işte duruyor,

defteri açarsın bakarsın. Hepiniz bir defter edinin, akşamdan da ertesi gün ne yapacağınızı yazın.

Bir de yazdığınız şeylerde bir incir çekirdeğini dolduracak hayırlı bir şey yoksa kendi kendinize sorun:

“—Ya ben niye böyleyim? Hayırlı bir şeyler yapmaya yöneleyim, vaktimi boş geçirmeyeyim, değerli geçireyim!” diye hayırsız şeyleri çizersiniz, elimine edersiniz, iptal edersiniz. Hayırlı şeyleri ifâ edersiniz.

e. Ölümün En Hayırlısı

Bu da mürsel olarak rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:⁵

أَفْضَلُ الْمَوْتِ الْقَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ أَنْ تَمُوتَ
مُرَابِطًا ثُمَّ أَنْ تَمُوتَ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا وَإِنْ
اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا تَمُوتَ بَادِيًا وَلَا تَاجِرًا

(حل. عن أبي يزيد الغوثي مرسلًا)

RE. 77/13 (*Efdalü'l-mevti el-katlü fî sebîli'llâhi, sümme en temûte murâbitan, sümme en temûte hâccen ev mu'temiran; ve ini'steta'te en lâ temûte bâdiyen, ve lâ tâciren.*)

(*Efdalü'l-mevti*) “Ölümün en hayırlısı, en üstünü, en faziletlisi. (*el-katlü fî sebîli'llâhi*)

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s403, no:11126; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.244, no:4067.

Allah yolunda şehid olmaktır, öldürülmektir. Allah yolunda insanın canının feda olmasıdır, öldürülmesidir. En faziletli ölüm budur.”

Allah yolu nedir?

O sorunun da cevabı mühimdir. Allah yolu; Allah'ın rızasını insana kazandıracak yoldur. Hacca gitmek Allah yoludur, çünkü Allah'ın emridir. Savaşa gitmek Allah yoludur, çünkü Allah'ın emridir. İlim öğrenmeye gitmek Allah yoludur, çünkü ilim öğrenmek Allah'ın yoludur. Dini yaymaya gitmek Allah'ın yoludur, çünkü Allah'ın emridir.

Avrupalılar, Amerikalılar bir misyoner Afrika'ya, Avustralya'ya, kutuplara, Eskimolar'ın arasına, Güney Amerika'ya, Amazon yerlilerin içine gönderdikleri misyonerlerin merasimlerini yaparken valiler uğurlama merasimine geliyormuş. Valiler misyonerin elini öpüyormuş, gittiği yere öyle uğurluyorlarmış.

Neden? Misyonerlik yapacak, Hıristiyanlığı orada yayacak diye... Hıristiyanlığı yaymaya gidiyor diye vali bile hürmet ediyor, onların inancına göre.

Demek ki bir müslüman da Allah'ın dinini yaymak için, tebliğ etmek için, insanlara öğretmek için, *Lâ ilâhe illa'llah*'ı belletmek için bir yere giderse, o da tabii Allah yolunda olur.

Allah yolu, Allah'ın razı olacağı her faaliyet için çıkılan yol. İnsan orada ölürse...

Meselâ, Peygamber Efendimiz zamanında dediler ki:

“—Dinimizi öğrenmek istiyoruz, bize dinimizi öğretecek muallim gönder.”

70 tane seçme hafız seçildi. O kabilelere gönderilirken yolda baskın yaptılar, yetmişini de şehid ettiler. Ne oldu şimdi bunlar?

Allah yolunda şehid oldular. Neden?

İlim öğretmeye gidiyorlardı, dini öğretmeye gidiyorlardı.

Büyük bir facia... Tabii ölenler cennete gitti, öldürenler hesabını vermekle uğraşıyorlar...

(Sümme) “Sonra...” Sıralamada bundan sonra ne gelir?

(En temûte murâbıtan) “Hudutlarda bekçi olarak beklerken ölmek.”

O ikincidir. Birisi; Allah yolunda savaşta, ilimde, dini yaymak çalışmalarında, cihadda ölmek. İkincisi; hudutta bekçiyken ölmek. Savaş olmamış, ama hudut kalesinde bekliyormuş, Kars kalesinde, Estergon kalesinde bekliyormuş, (Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn) sabahleyin bakmışsın, adam ölmüş. Hudutta beklemeye ne derler?

Rıbat, murabata derler.

Hudut kalelerine de rıbat adı verilir. İçinde Allah'ın rızasını kazanmak isteyen insanlar giderlerdi, oralarda yaşarlardı, düşman gelirse karşı koyarlardı, -çünkü bekçilik yapıyor-savaşlılardı. Düşman gelmezse zikrederlerdi, ilim öğrenirlerdi. Onun için, rıbat sonradan sonraya “kale” mânasından “medrese” mânasına doğru kaymıştır. “Medine’de rıbat

var.” Medine’de rıbat ne olacak, orada düşman yok ki... Ama o mâna artık “medrese” mânasına gelmeye başlamış; çünkü savaş olmadığı zaman ne yapacak oradaki insanlar?

Oturacak, ilim öğrenecek, zikir yapacak, ilim irfan öğrenecek. “Medrese” mânasına oradan gelmeye başlamış.

Üçüncüsü; sümme en temûte hâccen ev mu’temiren. “Hacca veyahut umreye giderken -veya gelirken- ölmek.”

Hacı olarak veya umreci olarak ölmek. Tabii giderken hacca niyet ettiği için haccı yapamasa bile hacı sayılır. Dönerken haccı yapıp geldiği için yine hacı sayılır. Umreye giderken de öyle gelirken de öyle. Yapmamış olması bir noksanlık değildir. Yapmamış olması da fark etmez. Hacca gidiyordu ya, hacca gidemedi, yolda öldü. Tamam.

Biz bir sene karadan hacca gitmiştik. Şam’da arkadaşlarla görüştük. Dört tane âşık bir araya gelmişler, arkadaşlarından birisinin bir külüstür otomobile binmişler...

“—Hayrola, ne yapıyorsunuz?”

“—Hacca gidiyoruz.” dediler.

O sene biz de hacca gidiyoruz. Yollar -hac yolu- da yeni açılıyor... İşte Tebük’ü geçtik, Medine’ye doğru giderken... Aa! Yolda baktık ki bir şeyler olmuş, kaza olmuş. İndik, bir de baktık ki bizim bu arkadaşların arabası... İnnâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn. Kaza yapmışlar, içlerinden bazısı ölmüş, bazısını da hastaneye

kaldırmışlar.

Suudlular'ın bir güzel tarafı var; onları da sedyelerle yine Arafat'a çıkartıyorlar. Hastayı, hacca gelmiş insanı sedyeyle Arafat'a çıkartıyorlar, hasta hasta Arafat vakfesini yaptırıyorlar. Yani haccını zâyi ettirtmiyorlar.

Bu arkadaş ölmedi, kurtuldu, Suudlular da helikoptere bindirdiler, sedyeyle getirdiler. Bu hacı oldu, ya ötekisi?

Ötekisi de hacı... Daha gelmeden öldü.

Olsun. Hac yapmak niyetiyle gelmişti ya, o da o sevabı alır.

Hacı olarak veya umreci olarak ölürsen öl.

Önce Allah yolunda ölmek, sonra hudut kalelerinde bekçiyken ölmek, sonra hac ve umreci iken ölmek. Sonra?

Sonrasını söylemiyor, buyuruyor ki Efendimiz:

(Ve ini'steta'te en lâ temûte bâdiyen, ve lâ tâciren) “Eğer gücün yetiyorsa sakın bedevî olarak ve tüccar olarak ölme!”

Şimdi bunu biraz açıklayalım: *Bâdiyen* dediği, yani bir insan bâdiye denilen çöle gitmişken.

İnsan çöle neden gider?

Şimdiki Suudlular'da da var. Biz şehirlerarası yolculuk yaparken bakıyorduk, dümdüz çöl, hiçbir şey yok, yeşillik yok, bir şey yok; dümdüz çöl; oraya çadır kurmuşlar. Yanımızdaki izahat veriyor:

“—Hocam, çölde yaşamak bu Araplar'ın

damarında var. Zenginler köyden, şehirden gelirler, böyle çölün ortasına çadırlarını kurarlar, işte bu zamanlarda böyle çadır hayatına bunlar bayılır.”

Hani şehirde yaşadığımız halde bizim yazın köye gidip de köyde,

yaylada, “Oh ne güzel! Çayır, çimen, süt, kaymak...” diye memnun olduğumuz gibi onlar da öyle çadır hayatını severlermiş. Yani çöle çıkıyor, çadır kuruyor... Eski özlemleri, bunlara “nostalji” deniliyor. İnsanda eskiye ait şeylere karşı böyle bir arzu oluyor. “Ah, anamın yanık böreği...” dediği gibi... Daha Karaköy börekçisi var, bu kadar güzel meşhur börekçiler var; ama anasının yanık böreği insana daha tatlı geliyor.

Bâdiyen dediği, yani bâdiyeye, çöle giderek, gitmişken ölmemeye gücün yeterse öyle yap.

Neden? Çöle niçin gidiyor?

Yaylacılık için gidiyor, keyif için gidiyor. E ne oluyor, kârı ne, zararı ne?

Şehirdeki ilimden, irfandan uzak kalıyor, bir. İbadetten, taatten uzak kalıyor, iki.

Camiden, cemaatten, Cuma’dan uzak kalıyor, üç.

Zaten bir insana camiden, Cuma’dan uzak kalmak bela olarak, ceza olarak yeter. Başka bir şeye lüzum yok, o yeter.

Onun için, çöle çıkmış bir insan olarak ölmemeye gücün yeterse öyle yap. Yani, “Çıkmamak istersen çıkma!” demek istiyor.

Başka hadîs-i şerîfler de var, diyor ki;

“—Benim ümmetimin helâki çeşitli şekillerde olur. Bir tanesi de; sütü, kaymağı seversiniz, ‘Deveninsütünü alacağız, kaymağını yiyeceğiz... Oh çölde yaz gecesi, aman yıldızlar ne kadar güzel, hava nasıl püfür püfür esiyor... Keyif çatacağız...’ diye çöllere gidersiniz, yaylalara gidersiniz; camileri, cemaatleri, cumaları terk edersiniz, oradan helâk olursunuz.” diyor Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz öyle şeyi sevmiyor; çöle ve saireye, uzlete ve kenara gidip de insanın büyük şehirlerin ilim ve irfanından, ibadet ve taatinden, cumasından, cemaatinden uzak kalmasını tasvip etmiyor.

Bir hadîs-i şerîf daha var, söz açılmışken onu da söyleyeyim:

“—Şehirdeki müslümanlar köylerdeki müslümanlardan yarım gün daha önce cennete girecekler.” buyuruyor. “O da 500 yıl eder.” diyor.

Âhiretin bir yılı bin sene olduğu için, şehirdeki müslüman 500 yıl evvel girecek. Neden?

Şehirde ilim var, irfan var, cuma var, vaaz var, hoca var, müderris var, kadı var, tabip var... Şehir çok büyük bir nimet. İnsanın dağ başlarında olmaması, şehirde olması çok büyük bir nimet. Şehirler hele bozulmamışsa veya bozulmayan kenarları kalmışsa veya öyle birtakım şeyler yapabiliyorsa çok önemli.

(*Ve lâ tâciren*) “Tacir olarak ölmemeye gücün yeterse bir de tacir olarak ölme!”

“—Çölcü, yaylacı olarak ölmemeye gücün yeterse bir öyle ölme; bir de tüccar olarak ölmemeye gücün yeterse öyle ölme.”

Tüccar ne yapar? Niye yani, tüccarlık fena mı?

Başka bir hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmamış mıydı:⁶

التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ
وَالشُّهَدَاءِ

(عبد بن حميد والدارمی ت. حسن قط. ك. عن أبي سعيد)

RE. 197/4 (*Et-tâciru's-sadûku'l-emînü*) “Doğru sözlü ve güvenilir olan tüccar, (*mea'n-nebiyyîne ve's-sıddîkîne ve's-şühedâ'*) peygamberlerle, sıddıklarla, şehidlerle beraber olacak. Allah-u Teâlâ Hazretleri öyle bir tüccarı, Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelendirecek. Mahşer gününün sıkıntılarını duyurmayacak.” buyurmamış mıydı? Şimdi burada “Tacir olarak ölme!” demesi ne oluyor?

Peygamber Efendimiz'in bu sözünün mânası şu:

Tüccar da evini barkını bırakıyor, develerini

⁶Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:1130; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.7, no:2143; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.29, no:1344; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.7, no:18; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.322, no:2539; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.449; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.299, no:966; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VI, s.16, no:1387; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.230; Zehebî, *Mîzânü'l-İ'tidâl*, c.III, s.413, no:6968; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.7, no:9217; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.294, no:941; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.394, no:11046.

alıyor, “Mal getireceğim, mal götüreceğim, ticaret yapacağım, satacağım, alacağım!” derken o da ticaret sebebiyle ilimden, irfandan kopuyor. O da onun için... O da yaylacı gibi, bedevî gibi ana toplumdan koptuğundan dolayı. Yoksa şehirde ticaretini yapıyorsa... Ticaret doğrudan doğruya kötü değil.

Buradan anlıyoruz ki; insanın müslüman toplumunun içinde olması lazım. Toplumda yerini alması lazım. Camiyi sevmesi lazım. Topluluğu sevmesi lazım. Cemaati sevmesi lazım. Topulukların büyük nimetleri vardır, o nimetler küçümsenecek nimetler değildir. Bir yere gidersin, iyi güzel, manzarası güzeldir ama...

Bir arkadaş tek başına bir ev yaptırmış bir yerde; iki katlı, manzaralı, deniz bile görüyor, püfür püfür esiyor. “E niye buraya taşınmadın?” diyorum. “Tek başına olmuyor hocam.” diyor. Doğru, tek başına olmuyor. Oraların havası, suyu, manzarası güzel ama şehrin de başka güzellikleri var.

En büyük güzellik nedir? İnsanın ibadetini yapabilmesi.

Bir kandil günü olur, şu camimiz tıklım tıklım dolar el-hamdü lillah; oh şöyle bir kulağımız bayram eder, güzel sözler duyarız, gözyaşları dökeriz. Hadi bakalım yaylada, köyde bulamazsın; bir konuşacak insan bulamazsın, hoca bulamazsın, bazen Cuma namazını kıldırarak insan olmaz. İnsan doğru düzgün bir Kur’ân-ı Kerîm dinleyemez ve saire...

El-hamdü lillah, şimdi tabii bunları böyle

söylerken aklıma geldi: Bizim radyo televizyon çalışmalarımız var, Allah'a hamd ü senâlar olsun. Bir insanın FM radyosu varsa, el-hamdü lillah vaazları dinleme imkânı da oluyor. Bizim radyomuz İstanbul'da birinci; 50 tane FM yayını yapan yayınlar içinde birinciyiz, elhamdü lillah! Hem çok dinleyicisi olmak bakımından, hem de kültür yayınları en yoğun olması bakımından. AK Radyomuz var ya, AKRA, bizim yani, İskenderpaşa'nın radyosu o... Sizin radyonuz ama farkında değilsiniz.

“—Ya, vay! Demek bizim radyomuz mu varmış?!”
Radyonuz var ya, haberiniz yok...

f. Hicretin Faziletlisi

Bu da son derece önemli bir konu. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁷

أَفْضَلُ الْهِجْرَةِ أَنْ تَهْجُرَ مَا كَرِهَ اللَّهُ

(حم. ن. عن ابن عمرو)

RE. 77/14 (*Efdalü'l-hicreti en tehçüre mâ kerihâ'llàhu*)

(*Efdalü'l-hicreti*) Hicret, göç etmek demek. “Hicretin en faziletlisi, en üstünü, en kıymetlisi, (*en tehçüre mâ kerihâ'llàh*) kulun Allah'ın sevmediği şeylerden vazgeçmesi, oradan hicret etmesidir.”

⁷ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.195, no:6837; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.426, no:7788; Abdullah ibn-i Amr RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.657, no:46263; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.248, no:4078.

Allah CC Peygamber Efendimiz'e emretti, Mekke'yi bıraktı, Medine'ye hicret etti, Allah'ın emriyle... Sonra "Hicret edeceksiniz." diye müslümanlara emroldu. Hepsi Peygamber Efendimiz'in etrafında toplandılar, arıların beylerinin etrafında toplandıkları gibi... Toplanmasalardı olmazdı. Toplanmayanlar günahagirdiler. Söz dinleyenler sevap kazandılar. Söz dinlemeyenler, hicret etmeyenler günahkâr oldular. Fırsatı kaçırdılar. Çünkü Rasûlüllah'ın etrafında kenetlenmeleri gerekiyordu, bu işin temellendirilmesi meselesiydi. Onun için çok önemliydi.

Sonra Mekke fetholdü. Peygamber Efendimiz dedi ki:

“—Şimdi artık hicret bitti.”

Geçmiş ola. Mekke fetholmadan evvel hicret edecektin, o zaman İslâm'a destek olacaktın. Bitti.

“—Ama şimdi hicretin en faziletlisi Allah'ın sevmediği şeyleri bırakmak, sevdiği şeyleri yapmaya yönelmektir.” dedi.

Bu hadîs-i şerîf de o mânaya:

“—Hicretin en faziletlisi Allah'ın sevmediği şeyleri terk etmek, onlardan hicret etmektir.”

Allah neyi sevmiyor? Günahı sevmiyor, haramı sevmiyor. Haramı, günahı bırakmaktır. Keyfi sevmiyor, mükeyyefâtı sevmiyor, mekruhâtı sevmiyor. Onları bırakacaksın. Allah'ın sevdiği çizgiye, sevdiği hâle, sevdiği yere, sevdiği işlere, sevdiği huylara geleceksin. Bu çok önemli.

Yine bir çeşit hicret hepimizde gerekli, hepimizin boynuna borç. Nedir o?

Sevmediği şeyleri bırakıp sevdiği şeyleri yapmak.

g. Cennet Kadınlarının Faziletleri

Ve nihayet sayfanın sonuncu hadîs-i şerîfine geldik ve zaman da tamam oldu. Bununla bitiriyoruz.

Bu Ahmed ibn-i Hanbel'de ve Taberanî'de ve diğer kaynaklarda var. İbn-i Abbas RA rivayet etmiş.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁸

أَفْضَلُ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ خَدِيجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ
وَفَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ وَمَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَأَسِيَّةُ
بِنْتُ مُزَاحِمٍ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ

(حم. طب. لك. عن ابن عباس)

RE. 77/15 (*Efdalü nisâi ehli'l-cenneti hadîcetü bintü hüveylidin, ve fâtımatü bintü*

⁸ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.316, no:2903; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.539, no:3836; Nesêî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.93, no:8355; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.336, no:11928; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.470, no:7010; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.110, no:2722; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.205, no:597; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.152, no:128; Heyselî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IX, s.357, no:15268; İbn-i Abdi'lber, *el-İstıab*, c.I, s.588; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXX, s.109; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.143, no:34402; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.253, no:4093.

muhammedin, ve meryemü bintü imrâne, ve âsiyetü bintü müzâhimin imraetü fir'avne.)

(Efdalü nisâi ehli'l-cenneti) “Cennet kadınlarının en faziletlieleri...”

Cennetlik olan kadınların en üstünleri kimlerdir? Bazı hanımlar cennetlik olacak, cennete girecekler; bunların en üstünleri, en kıymetlileri kimler?

1. *(Hadîcetü bintü hüveylidin)* “Hüveylid kızı Hatice Anamız.”

Peygamber Efendimiz'in ilk zevcesi Hatice Validemiz. Cennetlik ve cennetlik kadınların da mertebesi en üstün olanı...

2. *(Ve fâtımatü bintü muhammedin)* “Peygamber Efendimiz'in mübarek kızı Fâtıma Anamız.”

Fâtımatü'z-Zehra Hz. Ali Efendimiz'le evlendi, ondan da seyyidler cihana yayıldı; Hz. Hasan'dan, Hz. Hüseyin'den; *rıdvânu'llâhi aleyhim ecmaîn...* El-hamdü lillah, biz Hz. Ali Efendimiz'i de istisnasız hepimiz seviyoruz; Hz. Hasan'ı, Hz. Hüseyin'i de istisnasız hepimiz seviyoruz; canımız kurban, yoluna başımız canımız feda...

Tabii, bir kimseyi sevmenin en güzel tezâhür şekli nedir?

“—Ben Peygamber Efendimiz'i seviyorum. Ben Allah'ı seviyorum. Ben Kur'an'ı seviyorum.”

Yolunda yürümektir.

“—Ben Hz. Ali'yi seviyorum.”

Hız. Ali'yi seviyorsan Hız. Ali'nin hayatını oku, onun gibi yaşa!

Hız. Hüseyin'i seviyorsan Hız. Hüseyin'in hayatını oku, onun gibi yaşa. Hız. Fatıma'yı seviyorsan, "Fâtıma Anamız" diye yüreğın hop

hop ağzına geliyorsa Hız. Fâtıma Anamızın hayatını oku, onun gibi yaşa. Hız. Hüseyin'i seviyorsan Hız. Hüseyin gibi yaşa. Yoksa onun gibi yaşamayıp da onların sevgisini iddia etmek insanları kurtarmaz.

"—Hız. İsa'yı seviyorum." diyen hıristiyanlar cehennemden kurtulacak mı? Puta tapanlar?

Kurtulmayacak. Neden?

İnançları bozuk olduğundan Hız. İsa'yı sevmeleri onları kurtarmayacak. Allah'a şirk koştuklarından, "Allah'ın oğlu var, karısı var." dediklerinden, "Baba Allah, oğul Allah" dediklerinden, "Ruhu'l-kudüs" dediklerinden kâfir olduklarından...

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ

(المائدة: ٧٣)

(*Lekad kefere'llezîne kâlû inna'llàhe sâlisü selâseh*) "Allah için üçüncüsüdür diyenler kâfir oldular." (Mâide, 5/73) diye Kur'an-ı Kerim bildiriyor.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ

(المائدة: ٧٣)

(*Lekad kefere'llezîne kâlû inna'llàhe hüve'l-mesîhü'bnü meryem*) “Meryem’in oğlu İsa tanrıdır diyenler, kâfir oldu.” (Mâide, 5/72) diye Kur’an-ı Kerim bildiriyor.

Kâfir olduklarını bu âyetler bildiriyor; cehenneme girecekler.

“—Hz. İsa’yı seviyorlar.”

Sevmesi parası etmez. Sevmek uymakla beraber olur. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

(آل عمران ۳۱)

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe*) “Rasûlüm, de ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız, (*fettebiünî*) bana tâbi olun, bana uyun ki,

(*yuhbibkümü'llàhu ve yağfirleküm zünûbeküm*) Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın, afv u mağfiret eylesin.” (Âl-i İmrân, 3/31)

Peygamber Efendimiz’in karşısında ukalâlık etmişler; “Biz Allah’ı seviyoruz.” demişler. Seviyorsanız Allah’ın yoluna tâbi olun. Seviyorsanız Allah’ın yoluna gelin.

“—Biz hümanistiz, biz insancılız, biz doğruyuz, biz dürüstüz...”

Hadi oradan, yalancı, palavracı! Kızını ehli sünnetle evlendirmiyor. İki gönül bir olunca samanlık seyran olur, ikisi birbirleriyle evlendiği zaman peşine adam takıyor, öldürüyor. Nerede

bunun hümanizmi? Hani nerede kaldı hümanizm? Cana kıyıyorsun. Karşı tarafa bir şey tanımıyor, hak tanımıyor, hukuk tanımıyor. Öyle şey olur mu?

Hz. Hatice anamız, bir, Fatıma anamız, iki...

Allah cümlemizi şefaatine erdirsin. Karılarımızı, kızlarımızı da onlar gibi eylesin.

3. (*Ve meryemü bintü imrân*) “İmran’ın kızı Meryem Validemiz, Meryem Anamız.” O da bizim... Meryem diye çocuklarımıza isim koyuyoruz. O da bizim sevgili büyüklerimizden biridir. Hazreti İsa Efendimiz’in annesidir. Bak biz el-hamdü lillâh, çok şükür hristiyanlardan da daha iyi durumdayız.

Elbet müslüman olduğumuz için daha üstünüz, yeter. İşte bak, Hazreti Meryem’i, Hazreti İsa’yı onlardan daha çok seviyoruz. Hem de Hazreti Meryem’in Hazreti İsa’nın memnun olacağı şekilde seviyoruz. Üzüleceği, ağlayacağı, kırılacağı, darılacağı şekilde, pozisyonda değiliz el-hamdü lillah.

Hristiyanlar gece gündüz ağlasınlar. Hem Hazreti İsa’yı seviyoruz diyorlar, hem Meryem, Meryem diyorlar. Onların Mary dedikleri işte o Meryem’dir. Hem de Hazreti İsa’nın, Hazreti Meryem’in razı olmayacağı durumdadır. Ne kadar ağlasalar yeridir. Ne kadar yanlışı yoldadır.

4. (*Ve âsiyetü bintü müzâhimin imraetü fir’avne*) “Firavun’un karısı, Müzâhim kızı Âsiye Validemiz.” Firavun’un hanımı ama imanı kale gibi sağlam müslüman. Firavun tanrılık davasında;

“—Ben Mısırlıların tanrısıyım, bana tapınacaksınız
Tapınmayanın kollarını bacaklarını keserim,
hurma dallarına

asarım, yakarım yıkarım.” diyor.

“—Ben Allah’a inanmışım, Allah yolunda yürü-
rüm.”

Sübhanallah! Bir ailede birisi cehennemün kütü-
ğü, birisi cennetin hatunu. Ne mutlu cennetlik
yolda yürüyenlere. Ne yazık cehenneme düşe-
cek durumda olanlara. İşte aynı çatının altında
olabilir.

Hazret-i Nuh AS Allah’ın peygamberi, cennetlik;
karısı cehennemlik. Oğlunu çağırır:

“—Gel evladım, gel şu gemiye beraber bin!”

“—Hayır.” demiş, dinlememiş. “Bir dağa
tırmanırım bu tufandan kurtulurum.”

“—Evladım bugün tufandan kurtuluş yok, bu
Allah’ın gazabı herkesi helak edecek, gel bana
iman et şu gemiye bin!

Girmiyor. Oğlu kâfir, karısı kâfir, Nuh AS Allah’ın
peygamberi. Sübhanallah!

Muhterem kardeşlerim!

Öyle ibretli şeyler var ki; ne yapmak lazım?
Gözümüzü dört açmak lazım, cenneti elden
kaçırmamaya çalışmak lazım, şu dünyanın
boş işleriyle boş münakaşalarıyla kafamızı
bozup yalan yanlış yollara ayaklarımızı
kaydırmamamız lazım. Dikkat ediyorsanız
kimsenin gözünün yaşına bakılmıyor. Şeytan
insanları kandırabiliyor. Bir çatının altında

olmak, belli bir aileden olmak da yetmiyor. Koca kâfir oluyor, kadın cennetlik oluyor. Koca peygamber oluyor, kadın cehennemlik olabiliyor. Baba müslüman oluyor, evlat kâfir olabiliyor.

Aksine İbrahim AS gibi baba veya amca kâfir oluyor, evlat müslüman oluyor. O da; “Niye ellerinizle yaptığınız putlara tapıyorsunuz!” diye amcası veya babası olduğu rivayet edilen Âzer’e karşı çıktı. “Yapma böyle şey, elinle yaptığın şeye tapma.” diye hakkı söyledi. Ateşe attılar, yanmadı.

Muhterem kardeşlerim!

Bu hayat herkese bir defa veriliyor. Sana da bir defa verildi, bana da bir defa verildi, herkese bir defa veriliyor. Bir insan bu hayatın imtihanını kazanırsa ne mutlu, bu imtihanı kaybederse bunu tekrarı yok, ikmali yok, ikinci sefer okuması yok. İnsan kaybetti mi cehenneme gidiyor. Bu hayatı kaybetti mi cehenneme

gidiyor, bu hayatta aklını başına derleyip topladı mı cennete kazanıyor.

Onun için çok ciddi, çok dikkatli olmamız lazım. Aldanmamamız lazım, ma’rifetullahı mutlaka elde etmemiz lazım. Allah’ı doğru tanımamız ve Allah’a güzel kulluk etmeye çalışmamız lazım. Onun için bugünkü derslerimiz çok önemli. Başta ma’rifetullahı öğrendik. Aşağıda da cennetlikleri cehennemlikleri Allah bizim kulağımıza, gözümüzün önüne serdi.

Allah bizi aldanmayanlardan, yanılmayan, şaşırmayan, sapıtmayanlardan eylesin... (Gay-

ri'l-mağdûbi aleyhim vele'ddallîn) Kendisine gazap edilenlerden, dalâlete uğrayanlardan etmesin... Cümlemizi sevdiği kullarından eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
02. 10. 1994 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ